

HUQUQ

19

(386)

YURIDIK GAZETA

May

D.	30	2	9	16	23
S.	31	3	10	17	24
Ch.	4	11	18	25	
P.	5	12	19	26	
J.	6	13	20	27	
Sh.	7	14	21	28	
Y.	1	8	15	22	29

2005

Gazeta 1997-yil 27-avgustdan chiqq boshlagan.

WWW.HUQUQ.UZ. E-mail: Info@huquq.uz

RESPUBLIKA BOSH PROKURATURASIDA

Самимий учрашу...

...Меморандум имзолаётган пайт

Баш прокуратура музейига ташриф

Италиялик меҳмонлар Бухорода

ЎЗБЕКИСТОН ИТАЛИЯ ПРОКУРОРИДА КАТТА ТААССУРОТ ҚОЛДИРДИ

Газетамизнинг ўтган сонида хабар берганимиздек, Италиянинг миллий прокурори — мафияга қарши курашиш бўйича миллий бюроси раҳбари Пьеро Луижжи Винья ва Луижжи де Фикки мамлакатимизга расмий ташриф билан келган эди.

Италия делегациясини Ўзбекистон Республикаси Бosh прокуратурасида Бosh прокурор Рашиджон Қодиров қабул қилди.

Учрашувда икки томон мамлакатлардаги ҳуқуқ-тартибот тизими ҳақида атрафлича маълумот бериб ўтишди. Иккала давлат прокуратура тизимидаги фарқлар суҳбатнинг янада қизиқарли бўлишига олиб келди.

Луижжи Винья Италиядаги жиноятчилик ҳақида гапирар экан, уларда асосий муаммо уюшган жиноий гуруҳлар, яъни, мафия эканлигини айтди.

— Бундай гуруҳлар узок тарихдан мавжуд бўлиб, уларни илдири билан йўқотиш анча мушкул. Ҳозир мамлакатимизда бундай йирик гуруҳларнинг бир нечтаси билан кураш олиб бораёلمиз.

Бу борада Бosh прокуроримиз фикр билдириб, бизда бу каби гуруҳлар фаолиятига мустақиллигимизнинг илк йилларида чек қўйилгани ҳақида айтди. Рашиджон Қодиров мамлакатимизда жиноятчиликка қарши курашишда белгиланган аниқ йўналишлар борасида маълумот бериб, бу борада профилактика ишлари муҳим ўрин эгаллашни таъкидлади. Италиялик меҳмонларда бу катта қизиқиш уйғотди.

Мавзу терроризм ва экстремизм масаласига келганда иккала тарафнинг фикрларидаги муштараклик яна бир марта намоён бўлди. Миллат, дин ва чегара билмаган жиноятнинг ушбу турларига қарши курашда муваффақиятга эришишда ҳамкорлик ва тажриба алмашиш муҳим аҳамиятга эга эканлиги айтилди.

Учрашувда Ўзбекистон Бosh прокуратураси ва Италиянинг ма-

фияга қарши курашиш бўйича миллий бюроси ўртасида уюшган жиноятчилик ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга қарши курашишда ҳамкорлик турисида меморандум имзоланди.

Учрашувнинг расмий қисмидан сўнг чет эллик меҳмонлар Бosh прокуратура музейига тақдир қилиндилар. Музей экспонатлари делегация аъзоларида катта таассурот уйғотди. Улар музей тизимидаги ёш ходимлар учун муҳим тарбиявий аҳамият касб этишини эътироф қилдилар. Делегация аъзолари музейнинг фахрий меҳмонлар китобига дастхат қолдиришар экан, ушбу ташрифдан гоят мамнун эканликларини билдиришди.

Шундан сўнг меҳмонлар «Темурийлар тарихи» музейига йўл олишди. Темурийлар сулоласи ҳақида маълумот берувчи экспонатлар меҳмонларда катта қизиқиш уйғотганлиги улар бераётган кўп қаватли саволлардан сезилиб турарди.

Адлия ва Ички ишлар вазирликларида ўтказилган расмий учрашувлардан сўнг делегация аъзолари пойтахтимиздаги тасвирий санъат асарлари галереясига келишди. Пьеро Луижжи Винья ташриф ҳақида шундай дейди:

— Ўртингиз ҳақида кўп эшитганман, бироқ ташрифим чоғида янада бошқачарок таассуротга эга бўлдим. Умид қиламанки, ҳуқуқ-тартибот тизимида ўрнатилган ҳамкорлигимиз яқин келажакда биз кутган натижаларни бера бошлайди.

Шарқ халқлари жуда меҳмондўст бўлади дейишарди. Мамлакатимизга келиб бунга ишонч ҳосил қилдим. Тарихий ёдгорликларингиз, айниқса, Самарқанд ва Бухоро каби ўлкалар бизда ҳам улуғланади. Ташрифимиз давомида Бухорода ҳам бўлдик, бундан жуда хурсандман.

Суратлар муаллифи: А.ТЎРАЕВ, В.МИСИН

UCHRASHUV

Инсон азиз, дийдор Ғанимат

Иккинчи жаҳон уруши. У ўз номи билан жаҳон уруши эди. Ундан жабр кўрмаган мамлакат, халқ қолмаган ҳисоб. Инсоният тарихидаги энг кўп талофат келтирган бу уруш жабрини халқимиз ҳам ўз бошидан кечирган. Шу билан бирга фашизм устидан қозонилган ғалабада ўзбек халқининг ҳам бекиёс ҳиссаси бор. Бу билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Мамлакатимизда 9 майнинг Хотира ва қадрлаш куни сифатида байрам қилиниши ватанга муҳаббат, ўзликни ағлаш, меҳр-оқибат ва одамлилик, мардлик ва фидойилик каби миллий кадриятларимизнинг қайта тикланиши билан узвий боғлиқдир.

МУҚАДДИМА

Мана, икки йилдирки, Тошкентда прокуратура фахрийларининг учрашуви ташкил этиш яхши бир анъанага айланди. Шу баҳона республикамизнинг турли ҳудудларида яшовчи прокуратура фахрийлари бир-бирлари билан дийдорлашишарди. Бу йил ҳам анъана давом этди.

4 май. Прокуратура фахрийлари ва иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ўтирган автобуслар Бosh прокуратура биноси олдига келиб тўхтади. Самимий учрашувлар, илқ суҳбатлардан кексаларимизнинг кайфияти чоғ эканлиги чехраларида акс этарди. Узок йиллар шу соҳада меҳнат қилиб, бугунги кунда қарилқ гаштини сураётган фахрийлар, уруш қатнашчилари Бosh прокуратуранинг мажлислар залига тўпландилар.

Соат 11.00. Фахрийлар шарафига уюштирилган

тадбирни Ўзбекистон Бosh прокурорининг ўринбосари Пўлат Бобожонов очиб бериб, кексаларимизни ғалабанинг 60 йиллиги билан прокуратура раҳбарияти ва ходимлари номидан муборакбод этди.

Сўз прокуратура органлари фахрийларини қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази раиси Ботир Калонга берилди.

— Прокуратура раҳбариятининг эътибори туфайли кексаларимизга ҳар томонлама эҳтиром кўрсатилаяпти. Бугунги кунда 230 дан ортқ фахрийни бирлаштирган марказимиз тармоқда ўз ўрни ва овозига эга жамоатчилик ташкилоти сифатида самарали фаолият юритмоқда. — деди нотик.

(Давоми 4-5-бетларда.)

JURNALIST SURISHTIRUVI

Апрел ойлари эди. Боғлар гуллини тўкиб, ғуралаётган маҳал. Дарахлар сувага ташна, белгиланган муддатда сугориб турилмас, меваларини тугиб қолмайди. Боғларни деҳқонлар ижарага олинган. Парвариш учун барча харажат уларнинг зиммасида. Хосилни ўз билганча тасарруф этиш ҳуқуқига эгалар. Ширкат ҳужалиги фақат сув билан таъминлашнинг зиммасига олган. Каналдан чиққан ҳар битта ариқдан сув ичадиган боғларни сугориш рўйхати, навбати, муддати, бериладиган сув миқдорининг жадвали тузилган.

Бир кун аввал Маҳмудбек (исмлар ўзгариб берилапти) уч гектарлик олмасзорни сугориш учун бир суткага сув олган эди. Кеч соат бешгача катта ариқдаги сув унинг ихтиёрида. Туш пайтида боғ ариқдаги сув озаиди. У кетмонини олиб ариқ ёқалаб сувнинг бузилишига келди. Асфалт йўл бўйида шафтолизор бўлиб, у Тожали акага тегишли эди. Сувни бўғиб, ўз боғига очиб олибди. Маҳмудбек ариқдаги тўғонни бузишга киришган эди, боғдаги шийончадан Тожали аканинг ўғли Тожимамат кетмон кўтарганча югуриб келди.

— Тегма сувга! — деб ўшқирди.
— Кечгача меники! — деди Маҳмудбек.

— Бекорларини айтибсан!
Йиғирма иккига кирган, бири уйланиб фарзандли бўлган, бири бўйдоқ тенгурлар бир-бирларини сўкиб, ҳақорат қилишди. Атрофда ўртага тушадиган ҳеч ким йўқ. Маҳмудбек рақибининг башарасига мушт тушириб, бурнини қонатди. Тожимамат ерда ётган кетмонни олди-ю, унинг бошига солди. Маҳмудбек бошини чангаллаб чўқалаб қолди. Тушқидан қайтаётган кўшни боғ эгалари етиб келишганда у қонга беланиб ётарди. Бири рўмол билан жароҳатни боғлади. Бири катта йўлда машина тўхтади. Лекин Маҳмудбек касал-хонага етиб бормади. Йўлда жон берди. Бу воқеа бир неча йил аввал Фаргона туманидаги ширкат ҳужалиқларидан бирида юз берган эди. Уни батафсил баён этишнинг сабаби, ширкат ҳужалиқлари ўрнида ташкил топаётган фермер ҳужалиқларини сув билан таъминлаш ўткир муаммо тусига киряпти.

Хусусан, Ўзбекистон туманидаги «Фаниобод» ва «Конизар» (собик, уларнинг ўрнида фермер ҳужалиқлари ташкил этилмоқда) ширкат ҳужалиғи ҳудудидан ер олиб боғдорчилик қилаётган бир ғуруҳ фермерлар тахририятга ариза билан мурожаат этдилар. Унда баён этилишича, қаналдан тортилган «Бўстонариқ» деб аталмиш бетон ариқдан боғларни сугориш учун фойда-

ланиб келишган. Бироқ ўтган йили баҳордан бошлаб бу ариқ сувидан фойдаланиш муаммога айланган. «Бўстонпарранда» МЧЖнинг (собик акциядорлик жамияти) янги эгалари «Бўстонариқ» бўлса тегишли деб сув олишга тўқсинлик қила бошлашган.

— Мен «Фаниобод» ширкатлар уюшмасидан 12 гектар боғни олиб,

мерлар учун тақа-тақ беркилиб қолганини баён этишди. Эҳтимол, улар ноҳақдир. Балки бетон ариқ чўқдан «Бўстонпарранда» АЖнинг ҳуқуқий вориси — МЧЖ мулкидир?

«Бўстон» паррандачилик корхонаси 1970 йилларнинг охири — 1980 йилларнинг бошида қурилиб иш бошлаган. Корхонага ем этиштириш учун шу атрофдаги, собик «Фа-

кат ҳужалиғи ерлари билан бирга паррандачилик корхонаси ҳам шу ариқ сувидан фойдаланиб келган.

«Мен 1993—1995 йилларда туман қишлоқ ҳужалиғи бошқармаси бошлиғи бўлиб ишлаганман, — деб ёздади тушунтириш хатида Солиҳон Хусанов. — Мана шу йиллари «Бўстон» совхозига давлат заҳира-сидан 220 гектар ер берилган. Бу ерларни сугориш учун «Фаниобод» совхозни ўртасидаги эски ариқдан сув йўли ўтказилган. Ариқнинг сифидида «Фаниобод» совхозини ерларини ҳам сугориш кўзда тутилган. Давлат томонидан 12 та скважина (тик дренаж қудқуқлари) қазилган. Оқарсувага эҳтиёж олмасзорини бўлиб, фақат битта ўқариқдан сув олиниши керак бўлган.

«Бўстон» ариқдаги «Фаниобод» совхозини ерлари ҳам сугорилиши шарт эди». Бироқ, бугунги кунда «Бўстонпарранда» МЧЖ ўз ҳудудидаги тикдренажлардан умуман фойдаланмай, «Бўстонариқ»қа ўзини эгадор деб эълон қилган.

Сув МОЖАРОСИ

фермер ҳужалиғи ташкил қилганман, — деб ёздади тушунтириш хатида Расулжон Жўраев. — Ҳужалигим «Бўстонпарранда» ерлари билан чегарадош бўлганлиги сабабли бетон ариқдан сугорилиб келинган.

2004 йили «Бўстонпарранда» масъулияти чекланган жамиятга айлантирилди, раҳбари (иш бошқарувчиси) Олимжон Маъруфийнинг бўйруғи билан боққа чиқадиган ариқ бошларини бетонлаб беркитиб ташлашди. Ариқ номи «Бўстонариқ» экан, демек «Бўстонпарранда»га тегишли эмиш. Шундан бери ерларимизни сугоролмай қийналяпмиз. Атрофдаги фермер ҳужалиқлари билан МЧЖ ўртасидаги можа ро ҳал бўлмай келяпти. Маҳаллий ҳокимият идораларига мурожаатларимиз инобатга олинмапти.

Жўрабой Маматқулов, Ойбек Раҳмонов номли ва бошқа фермер ҳужалиқларининг боғбонлари Ш.Маматқулов, Х.Азизов, О.Жўраев, А.Болтабоевлар ҳам неча йиллардан бери ҳаммага, жумладан, «Бўстонпарранда» экинзорларига етиб ортаётган ариқ суви энди фер-

нобод» совхозига туташ ерлардан ер ажратилган. 1990 йилларнинг ўрталарида корхона ҳисадорлик жамиятига айлантирилганидан сўнг, у фойдаланилаётган ерларнинг бир қисми ижарага берилди. Бу ерларга туташ «Фаниобод» ширкат ҳужалиғи, у бўлингандан кейин ажралиб чиққан «Конизар» ширкат ҳужалиғи ерларида ўнга яқин боғдорчиликка ихтисослашган фермер ҳужалиқлари ташкил этилган.

«Бўстонариқ» бетон ариғи таҳминан икки-уч километр бўлиб (лойиҳа ҳужжатларини на туман, на вилоят сув ҳужалиғи, ирригация иншоотлари қурилиши ташкилотларидан топишнинг иложи кираяпти), МЧЖ аъзоларининг таъкидлашича, айнан паррандачилик корхонасига ажратилган ерларни сугориш учун тортиб келинган. Бироқ боғбонлар, туман сув ҳужалиғи бошқармасининг собик раҳбарлари, «Фаниобод» ҳужалиғи бригадирлари ва раисларининг сўзига қараганда, унинг ўрнида илгари катта шағал ариқ бўлиб, совхоз ерлари ундан сув ичган, 1984 йили ариқ бетонлаштирилганидан кейин шир-

ҲОЖЕА БИЛАН ТУГАШНИНГ КУТИШ ШАРТМИ?

Туман мутасадди идора раҳбарлари эса мазкур масалага бевақар қараб, тадбиркорлар ўртасида юзага келган ва келгусида газак олиб салбий оқибатларга олиб келиши мумкин бўлган носоғлом муҳитни бартараф этиш чораларини кўрмапти.

Собик «Фаниобод» совхозини 4-бригадаси бошлиғи Н.Жўраев, агроном ва директор бўлиб ишлаган А.Аҳмадалиев, ирригатор ёрдамчиси С.Раимқуловларнинг айтишича, ариқ собик «Фаниобод» совхозини томонидан қурилган, ундан ҳар иккала совхоз ерларини сугориш кўзда тутилган, бетонлаштирилаётганда буг ва далаларга ариқлар учун тўй-нукчалар қолдирилган. Аслида у ҳужалиқларро ёки ички ҳужалиқ ариғи бўлиб, хусусийлаштирилиши қонунга зид.

«Бўстонпарранда» МЧЖ иш юри-тувчиси Олимжон Маъруфийнинг узил-кесил фикрига кўра эса «Бўстонариқ» «Бўстонпарранда»га тегишли ва бошқа ҳеч кимнинг ундан фойдаланишга ҳаққи йўқ. Мен Олимжондан бетонариқ МЧЖ мулки эканини тасдиқловчи ҳуж-жати кўрсатишни, ундан нусха кўчиштириб беришни сўрадим.

— Мана ҳужжат, — у кабинетининг эшиги ёнида деворга қадаб қўйилган «Бўстонпарранда» ҳужалиғи ва атрофидаги ерлар чизмасини кўрсатди. Гуё «2001 йил дон экинларини жойлаштириш схемаси»да бетон ариқ ҳам кўрсатилганмиш.

— Бу ҳужжат эмас-да, — унга эътироз билдирдим. — Давлат мулк кўмитаси реестрида қайд этилган ишлаб чиқариш бинолари, асбоб-ускуналар, жиҳозлар, тик дренаж-лар, бошқа мол-мулк қаторида бетон ва атрофидаги ерлар чизмасини кўрсатди. Лекин у иш юритувчи мулкка оид ҳужжатларни тақдим этмади. Шундан сўнг Давлат мулк кўмитасининг Фаргона вилоят бошқармаси бошлиғи номига «Бўстонпарранда» АЖ ва унинг ҳуқуқий вориси — МЧЖ мулки таркибда бетон ариқ бор-йўқлиғига аниқлик киритишни сўраб мурожа-ат қилдим. Жавоб хатини тўлиқ келтираман:

«Давлат мулк кўмитасининг вилоят бошқар-маси Ўзбекистон тумани «Бўстонпарранда» масъу-лияти чекланган жамия-тини давлат тасарруфи-дан чиқариш ва хусусий-лаштириш бўйича бир-ламчи ҳужжатлар тўпламида сиз-нинг сўровноманганда кўрсатилган «оросительный канал» номидagi мулк қайд этилганини маълум қилади.

Бошқарма бошлиғи Х.Ҳайдаров». Тугатилаётган ширкат ҳужалиқ-лари ҳудудида янги ташкил этилаёт-ган фермер ҳужалиқларига хизмат кўрсатувчи сувдан фойдаланиш уюмчалари (СФУ) тузилмоқда. Улар ички ҳужалиқ ариқларидан сувни тақсимлаш билан шугуллана-ди. МЧЖ, боғдорчилик фермер ҳужалиқлари СФУ билан шартнома тузиб, унинг хизматидан фойдала-ниши мумкин. Ва ниҳоят «Бўстон» бетон ариғи сизини, сув ҳужалиғи ташкилоти мутахассисларининг таъ-кидлашича, жамият билан бирга фермер ҳужалиқларини таъминлаш учун етиб ортади. Маҳаллий ҳоки-мият идоралари масъулияти зим-масидан соқит этмай, сув можа ро-сини қонуний ҳал қилишлари, фо-жеага элтувчи низо ва тўқнашув-ларнинг олдини олишлари лозим.

Исроил ИБРОХИМОВ,
«Ҳуқуқ» муҳбири

QASAMYODGA XIYONAT

Ота-она ўз бахтини фарзандлар камолида кўради. Ўғил-қизи улғайиб ақл-хушли, меҳнатсевар, эл қорига ярайдиган фарзанд бўлса, нафақат оила ғурури, балки давлатнинг суянчи, жамиятнинг етук кишии сифатида эътиборга сазовор бўлади. Ноқобил фарзанд-чи?! Ота-она пешонасига битилган исноддир. Чимбойлик Турганбой Ҳутопов бош бўлган жинойи ғуруҳ аъзолари Бобур Ражабов, Камолитдин Эгамбердиев, Мухаммаджон Матёқубов, Равшан Холматов, Зокир Қаландаров ва Камолитдин Нормўминовлар ана шундайлардан бўлиб чиқди. Улар йиғитлик шаънига доғ тушириб, ота-онаси ва қариндошларининг юзини ерга қаратишди.

2003 йилнинг 15 январини. Тунги соат 2 лар чамаси. Бухородаги ҳарбий қисмлардан бирида хизматни ўтаётган Турганбой кўзларини чирт омиб ухлаган чоғланди. Бироқ ҳадеганда уйқуси келмади. «Қисм деворидан ошиб чиқса бўлар... Тунги сайрнинг гашти бори», — ўйлади у. Турганбой Равшан билан Камолитдинни таклифига кўндирди. Кўнчага чиқишганда ҳамма соқин уйқуда эди. — Мана бу дўконнинг ойнасидан кўриниб турган телевизорни ўмарсак, ошиғимиз олчи. Икки аскарга ҳам тўдабошининг гапида жон бордек туюлди.

Билаги тўла куч, дунёқараши пуч

Бухоро шаҳар «Ҳавзи нав» кўчасида жойлашган К.Каримовга тегишли дўкон эшигини бузиб киришган тунги «овчи»лар икки-та «LG» маркали телевизорни олиб чиқишди. — Ўлжа ёмон бўлмади. Аммо энди буларни... — Бозори кўтарган нархда пуллайми. Ҳозирча қисм ҳолатхонасининг томига яширамыз. Эрталабдан кўтаринки кайфиятда юрган Турганбой катта лейтенант Сотволдиевга рўпара келди. — «Хозыйка» телевизорини сотмоқчи эди.

Мабодо олсангиз арзон нархда беради. — Арзон беиллат бўлмас дейишади. Ўғирлик мол эмасми ишқилиб? — Йўғ-э, — деди тили зўрга калимага келган Турганбой.

Жинойи ғуруҳ 2003 йилнинг май, июн, июл, сентябр, октябр ойларида ўғирликка чиқиб, не-не кишиларни доғда қолдирди.

Йиғитлар кун келиб қўлга тушиб қолишлари хаёлига ҳам келтиришмасди. Ҳутопов кўнгили ўртанса қўймас деганларидек, ҳарбий хизматни тугатиб Чимбойга кетган Т.Ҳутопов яна Бухорога қайтди. Ҳамтовоклар ўртасидаги суҳбат мавзуси яна ўғирликка бориб тақалаверарди. Т.Ҳутопов Бухородаги санъат билим юрти талабаси Бобур Ражабов (ҳарбий қисм оркестри тарбияланувчиси бўлгани учун Турганбой уни яхши танийди)ни кўриб гап-га олди. — Қорақалпоқдай жойдан келдим. Мени меҳмон қилмайсанми?

— Бўпти. Меҳмон келар эшиқдан... — Тушунган боласан-да. Кечқурун дастурхон йиғилгач, меҳмон мезбонга юзланди. — Бир зўр «объект»ни нишонга олиб қўйдим. Соат 12³⁰ ларда ишга киришамиз. Ишончлириғи бўлса ҳамхоналарингдан бирини шерикликка тахлиф қил.

Жинойи ғуруҳ «Дилқушо» бозоридаги дўконларнинг биридан ўмарилган нарсаларни кўзлаган манзилга етказишга улгурмади. Уларни қонун ҳимоячилари тўхтатиб қолишди.

Билаги кучга тўлган, дунёқараши пуч йиғитлар қилмишлари учун суд ҳукми билан жаазосини олди. Эссиз йиғитлик... Турганбой Ҳутоповни ҳарбий хизматга кузатган яқинларининг «Ўғлимиз Ватан олдидаги йиғитлик бурчини ўтади» дея боши кўкка етгани табиий. Аммо бундан, масъулият тушунчаларини унутган киши бахт бахтсизлик ҳақида ўйлашга қодир эмас экан.

Шухрат ЗОИРОВ,
Бухоро ҳарбий прокуратураси катта терговчиси.
Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

(Давоми. Бошланғич 1-бетда).

Шундан сўнг сўзга чиққан Ўзбекистон фахрийларини ихтимойи қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси марказий кенгаши раиси Эркин Боқибоев сўнгги йилларда прокуратуранинг фахрийларга курсатаётган эътибори ҳар қанча хурматга лойиқ эканини таъкидлади.

Бош прокурор ўринбосари Баҳодир Тойжонов прокуратура раҳбарияти номидан фахрийларга йўлланган байрам табригини ўқиб эшиттирди.

Маълумки, иккинчи жаҳон урушида 1,5 млн. нафар юртдошимиз ҳам иштирок этган. Ота-боболаримизнинг жанггоҳларда курсатган қаҳрамонликлари бугунги авлодлар учун қатта мактаб. Уруш қатнашчилари прокуратура органларида ҳам кўпчиликини ташкил этади. Улар бир қатор мамлакатларни фашизм зулмидан халос этишда жасорат кўрсатишган. Тадбирда Полшанинг юртимиздаги факултолда ва мухтор элчиси Зенон Кухчак ва Словакиянинг мамлакатимиздаги муваққат ишлари вакили Петер Юза ҳам иштирок этиб, йилгиланларни байрам билан табриклашди, прокуратура фахрийлари Рустам Муҳаммедов ва Эгамберди Ҳақимовларга ўз давлатларининг эсдалик нишонларини топширди-

урушдан қайтиш насиб этмади, бири Полшада (кўмилган жойи ҳам аниқ, боя йилгишида гапирмадим), иккинчиси Украинада, Харков оstonаларида ҳалок бўлишган. Мен 4-ҳарбий фронтда взвод командири, кичик лейтенант унвонида хизмат қилдим. Европанинг кўп шаҳарларини, Полша ва Чехословакияни озод этишда қатнашганман. Чехословакияда ярланиб, госпиталга тушганман. Ғалаба ҳақидаги хабарни госпиталда эшитдим.

Даволаниб бўлгач, яна аввалги ҳарбий қисмга қайтдим.

Бу ерда мени «Кизил юлдуз» ордени ва лейтенант унвони кутиб турган экан. Шундан сўнг бизни япон милитаризмига қарши уруш-

Инсон азизи,

лар.

Шундан сўнг фахрийларга ҳукматиимиз таъсис этган «Иккинчи жаҳон урушидаги ғалабанинг 60 йиллиги» юбилей медалли ва совғалар тақдим этилди. Ўз навбатида улар бундай ғамхўрлик учун тадбир ташкилотчиларига миннатдорчилик билдирдилар. Эсдалик учун ҳам бўлиб тушилган сурат учрашувининг расмий қисмига яқун ясади.

ПОЙТАХТ КЎЧАЛАРИ БЎЙЛАБ...

Шундан кейин Тошкентнинг сўлим гушаларини зиёрат қилишга чиқилди. Пойтахтимиз кўчаларидан борар эканмиз, фахрийларимиз суҳбатига қулоқ тутамиз. Уларнинг тадбирдан олган таассуроти билан қизиқдик.

Тўхта Ҳожимухаммедов, уруш ва меҳнат фахрийси:

— Бугунги тадбирни уруш иштирокчиларига бўлган эҳтиром деб қабул қилиш мумкин. Урушнинг оловли нукталарида ҳам, фронт ортида ҳам буюк қаҳрамонликлар кўрсата олган халқимиз. Бунинг бугун поляк ва словак дўстларимиз ҳам эътироф этишди.

Ватанни ҳимоя қилиш ҳар бир йигитнинг бурчидир. Уруш қатнашчиларини ўз бурчини адо этган инсонлар деб биламан. Уларга бундан ортқ мактовнинг зарурати ҳам йўқ. Фақатгина бугунги ёшлар шунини тушуниши керак. Улар урушни кўрмасин, лекин унинг офат эканлигини ҳам унуттирмасин.

Оиламиздан уч ўғил: икки акам ва мен фронтга кетганмиз. Акаларимга

га йўллашди. Бироқ японлар билан жанг қилиш насиб этмаган экан, йўлга чиқмасимиздан бу уруш ҳам тугагани ҳақида хабар етиб келди. Шундан сўнг яна икки йил Украинада хизмат қилиб, урушнинг асоратларига барҳам беришда иштирок этдим.

Ўзбекистонга қайтиб, прокуратура идораларида 45 йил меҳнат қилиб, мана бугун фахрийлар сафида юрибман.

— Фашизм устидан ғалаба қозонилган санага ҳам 60 йил тўлди. Ҳар йили 9 май арафасида қалбингиздан қандай туйғулар кечади?

— 9 май яқинлашгани сайин урушда кечган кунларимни хотирлайман. Қуролдош дўстларимни эслаб, қиёфаларини бир-бир кўз ўнгимдан ўтказаман. Уша йиллардаги суратларни кўлимга оламан, улар кўп воқеаларни ёдга солади. Шу кунларга етиб келганим учун худого шукр қиламан.

Ҳарбий билим юртида таълим олиб, фронтга жўнатилган дўстларим орасида икки нафари билан жуда қалин эдик. Бир фронтда, бир

полкда хизмат қилдик. Урушдан омон қайтдик. Бири Уфада, бири Красноярскада яшайди. Вақти-вақти билан учрашиб, хат ёзишиб турардик. Ҳар йили байрам арафасида бир-биримизга табрик жўналатимиз. Бу йил мен жўнатдим, лекин улардан хат олмадим... Билмадим, дўстларим ҳаётми-йўқми?

Рустам Муҳаммедов, уруш ва меҳнат фахрийси:

— Уруш қатнашчиларини, меҳнат фахрийларини чорлаб, хотирлаб тадбир ўтказилишининг ўзи қатта гап. Бу ёш авлод учун жуда қатта тарбиявий аҳамиятга эга. Аввало, эътибор учун раҳмат. Бунинг учун Бош прокуратура раҳбариятига миннатдорчилик билдирдим.

Уруш ҳеч кимнинг бошига тушмасин. Биз кўрдик, шунинг ўзи етади. Энди уруш бўлмаслиги керак. Мана бугун Полша ва Словакия вакиллари келиб, 60 йилдан сўнг бизга хурмат, миннатдорчилик сифатида эсдалик медалларини топширишди.

Бу жуда муҳим воқеа, жаҳон ҳамжамиятининг тинчлик йўлида жипслашганлигини далолат дейиш мумкин.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ... ВА ЎЗБЕКНИНГ ОШИ

Фахрийлар бир пиёла чой устида суҳбатни давом эттиришга таклиф қилиндилар. Тўқин дастурхон атрафида уруш қурбонлари, ўтганлар руҳига Курьон тиловат қилинди.

Шундан сўнг дастурхонга таомлар султони — палов тортилди. Миллий тароналар фахрийларимизни ёшлиқнинг ширин хотираларига етаклади. Биз яна уларнинг бугунги тадбир ҳақидаги фикрлари билан қизиқдик.

Ином Норов, уруш ва меҳнат фахрийси:

— Бугунги тадбирни мен нафақат уруш фахрийлари, умуман прокуратура соҳасида меҳнат қилган барча фахрийларга кўрсатилаётган эътибор намунаси деб баҳолайман.

Ҳозирги вақтда прокуратурага бизнинг давримиздаги қараганда кўпроқ масъулият юклатилган. Бу давлатимизнинг, халқимизнинг про-

куратурага ишончи ортиб бораётганидан далолат.

Машаққатли ва шарафли вазифани бажарётган бўлишларига қарамай, фахрийларни йиғиб, ҳурматлаб мана шундай гўзал тадбирларни ўтказётган прокуратура раҳбариятига миннатдорчилик билдирамиз. Улар ҳам бизнинг ёшимизга етиб, эъзоз топиб юришсин.

Карим Ҳамроев, уруш ва прокуратура фахрийси:

— Бугун Хотира ва қадрлаш кўни муносабати билан йиғилиб, ўтганларни ёд этиб, улар хотирасига тиловат қилиб турганимизнинг ўзи бир бахт.

Мен ўзим муҳорабаларнинг энг қизгин палласида урушга кетган-

ҳурматни билдириб турибди.

Шу тадбир сабаб, узоқ йиллар кўришолмай юрган кадрдонларимизни кўришга мушарраф бўлдик. Бу кунларни фақат орзу қилардик.

Мана, дўстларим Муҳаммадиев, Ҳақимовлар билан 60 йилдан кейин кўришдик. 1945 йили урушдан қайтиб, икки йиллик юридик мактабда бирга ўқиганмиз. Кейин йўлланма билан турли ерларга ишга кетганмиз. Туманларда ишладик, сиртдан институтни тугатдик. Лекин вақт ўтиб кетаверар экан, шу йиллар ичида бир мартаям кўришмаганмиз. Прокуратура идораларида узоқ йиллар ишлаб пенсияга чиқдик. Бугунги тадбир боис яна кўришишга имкон туғил-

ди

Маргионлик уруш ва меҳнат фахрийси Умаржон Йўлдошев:

— Сиз, мухбир укам, ҳозир бир тарихий воқеага гувоҳ бўлаясиз. Бугун мана шу тадбир сабаб, 64 йилдан сўнг кадрдоним билан топшиқдим. Мана шу киши — қорақалпоқ дўстим Сапарбой Дўстобнов билан 1941 йили Тошкентдаги икки йиллик юридик мактабини бирга битириб, сўнг урушга кетганмиз.

Берлингача бўлган жангларда қатнашиб, урушдан кейин яна бир йил хизмат қилиб юртга қайтдим. 1946 йилдан бошлаб прокуратурада ишладим, 15 йил олдин пенсияга чиқдим. Ҳозир дўстларимизга гапириб турувдим: ҳалиям кўп давлатларда номаълум солдат қабири деган жойлар бор, лекин бизда-дай шахид кетган жангчиларнинг номма-ном ёзилган рўйхати йўқ.

83 ёшга кирдим, бу кунларга етганлар бор, етмаганлар бор. Урушни биз кўрдик, етар энди, бошқалар кўрмасин.

Нуқуллик уруш ва меҳнат фахрийси Сапарбой Дўстобнов:

— Бугунги тадбирга Қорақалпоқistonдан тўрт киши бўлиб келдик. Кўрсатилган эътибордан бошимиз осмонда. Уруш бошланганда мен Тошкентда эдим. Каттаўрғон ҳарбий билим юртидан урушга жўнатилдим. «Максим» пулемети билан душманнинг таъзири берганман.

ЎЗБЕКISTON ҚУРОЛЛИ КЎЧАЛАРИ МАРКАЗИЙ МУЗЕЙИ

Ўзбекистон Қуроли кўчалари марказий музейига эхскурия ташкил этилгани тадбирни мазмунан янада бойлатди. Бу ерда фахрийларимизни харбий оркестр садолари остида эҳтиром билан кутиб олишди.

Музейга қадам кўяр эканмиз, ўзимизни мозий воқеаларига дахлдордай ҳис эта бошладик. Уруш фахрийларининг ўзларини тутишларида, нигоҳларига қандайдир ўзгаришлар пайдо бўлгандай туюлди.

Вақт топиб илмий ходим Диплом Раҳимовдан музей ҳақида умумий маълумот беришни сўра-

карлар ўзига тортиди. Шу онларда уларнинг кўз ўнгида навқирон ёшлиги, фронтга отланган ўша кунлари гавдаланган бўлса ажаб эмас.

Фахрийларимиздан бири аскарларга маъноли қоқиб: «Илоҳим, ҳеч кимнинг бошига уруш келмасин, уруш номи дунёдан ўчсин!», — деб қўйди. Мотамсаро она ҳайқалига гулчамбар қўйилганидан сўнг сўлим боғдаги ўринджиларда самимий суҳбат қураётган сафдошларни кўриб кўнгилни ажиб бир хислар тўлдирди.

Самарқандлик уруш ва меҳнат фахрийси Содиқ Гаффоров Хотира майдонидаги зиёрат ҳақида шундай деди:

Майдонни зиёрат қилиб юриш шунга гувоҳ бўлдимки, инсоннинг хотираси муқаддас, урушда ҳалок бўлган дея унутиб юборилмас экан.

Ҳалок бўлганлар рўйхати вилоят-вилоят, туман-туман берилган. Бу уларнинг хотирасига

эйтиборга моликдир.

Бугунги кунда музей армия фаолиятини ёритиш бўйича ўзига хос илмий марказга айланган. Музей қошидаги уруш ва Куролли кучлар фахрийларининг кенгаши ёшларни ватанпарварлик, юртга муҳаббат руҳида тарбиялаш борасида катта ишларни қилиб келмоқда.

Галабанинг 60 йиллиги арафасида Ўзбекистон Куролли кучлари музейининг марказий кўргазмалар залида уруш фахрийлари — таниқли rassomларнинг бадиий кўргазмаси ўтказилмоқда.

Иккинчи жаҳон уруши қаҳрамони Самиг Абдуллаев (1917 — 1998)ни кўпчилик юртдошларимиз яхши танийди. Бугунги кўргазмадан

нинг «Атиргуллар», «Натюрморт», «Ёмгирдан сўнг», «Отам хотирасига бағишлади» номли асарлар урушнинг алмаи йилларини ёдга солиб туради.

Фахрийлар

иси Ботир Калонов очиб берди. Сузга чиққан фахрийлар кўрсатилган эътибор учун миннатдорчилик билдиришар экан, ҳар бири фронтда йўқотган сафдошларини ёд олди. Самийи суҳбатларда барча фахрийлар бир-бирларига яхши тилаклар билдириб, келгуси байрамда яна учрашиш nasib

Дийдор Ғанимат

дик. — 10.000 дан ошроқроқ экспонатни ўз ичига олган музейимиз фаолиятдан мақсад тарихий экспозициялар, буюмлар, ҳужжатлар, жанговар мукофот ва куролроғлар орқали ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашга қаратилган. Музей экспозициялари учта ҳарбий тарихий даврни ёритади

Биринчи бўлим «Темурийлар давридаги ҳарбий санъат» деб номланиб, Амир Темурнинг саркарда сифатидаги фаолиятини ёритишга қаратилган.

Иккинчи бўлим иккинчи жаҳон уруши йилларидаги ўзбек халқининг қаҳрамонлигини ёритишга бағишланган. Зал экспозициялари хронологик характерга эга

бўлиб, Брест қалъаси учун бўлган жанглардан тортиб Берлингача бўлган жанглар ҳақида етарлича маълумот бера олади.

«Мустақил Ўзбекистон ҳимоясида» деб номланувчи учинчи залимиз Ўзбекистон Куролли кучларининг ташкил топиш тарихи,

унинг «Себзор», «Автопортрет. 1945» деб номланувчи бадиий асарлари ўрин олган.

Сталинград, Кенигсбер жанглари иштирокчиси Владимир Петров (1920 — 1997) кўп йиллар Республика бадиий билим юртида фаолият кўрсатиб, академик Р.Чориев, А.Алиқуллов каби иқтидорли мусаввирларга устозлик қилган. Кўргазмадан унинг «Денгизчи портрети», «Дилором», «Ез кунлари», «Лолалар», «Чор минор», «Баҳор» каби асарлари жой олган.

Кавказ ва Керчи озод қилиш учун бўлган жангларда иштирок этган Рафаэл Матевосян асарларида Орол фожеаси ҳаққоний акс этади. Кўргазмада намоиш этилаётган «Лазарев ороли», «Денгиз сабоси», «Орлда баҳор», «Жазира ма ёз» ва бошқалар шулар жумласидандир.

Узоқ Шарқдаги жанглар қатнашчиси майор Валентин Радин

унинг қонуний асослари, қўшинлар тарихи, ҳарбий ҳамкорлик ва яна бошқа кўпгина жиҳатлари билан

билан музей экспонатларини томоша қилар эканмиз, ўй-кечинмалари ҳақда сўраб безовта қилгимиз келмади. Уларнинг нигоҳлари, ўйчан қиёфаларининг ўзи саволларимизга жавоб эди.

этишини ният қилишди. Фахрийларимизни қутлаш учун юртимизнинг танкичи санъаткорлари ташриф буюришди. Ушбу тадбир барчаннинг, айниқса, фахрийларимизнинг дилида унутилмас таассуротлар қолдирганига шубҳа йўқ.

Ватан озодлиги учун курашганлар ҳаммиса эҳтиромга лойиқдир. Эл-юрт ўз қаҳрамонларини ҳеч қачон унутмайди. Бугунги тадбирдан чиқарилган оддий хулосамиз шу.

Уз муҳбирларимиз А.Тўраев олган суратлар

ЯНА КҮРИШГҲНА, ДҮСТЛАРИМ...

Тадбирнинг сўнгги қисми пойтахтимиздаги «Висол» гузариде ўтказилди. Кечани Ўзбекистон Бош прокуратураси фахрийлари ижтимоий ҳимоялаш жамоатчилиги маркази ра-

МИННАТДОРЧИЛИК КҮНГИДАГИ ГАЛАЛАР

Иккинчи жаҳон уруши галабасининг 60 йиллиги муносабати билан Бош прокуратура томонидан уруш ва меҳнат фахрийларини азим Тошкент шаҳрига тақдир этиб, эҳтиром кўрсатилиши биз фахрийларнинг бошимизни кўкса етказди, соғлигимизга соғлиқ, умримизга умр кўшди.

Тошкент шаҳрининг диққатга сазовор жойларини, болларни, янги очилган кўча ва хивобларини сайр қилиб, қалбларимиз чексиз кувончга тўлди. Пойтахтимиз таниб бўлмас даражада обод бўлганлигининг гувоҳи бўлдик.

Республика прокуратурасида Хотира ва кадрлар кўнига бағишланиб ўтказилган тантанали йиғилишда барча фахрийларга эсдалик совғалар топширилиши биз учун унутилмас воқеа бўлди.

Биз Навоий вилоят прокуратураси фахрийлари бу ғамхўрликларга жавобан вилоят туманлари прокуратураларининг тезкор ходимларига қонунда белгиланганидек, фуқароларнинг ҳақуқларини ҳимоя қилиш ва қонун устуворлигини таъминлаш борасидаги тажрибаларимиз билан ўртоқлашиб келмоқдамиз.

Бош прокуратура раҳбариятининг биз фахрийларга қилаётган эътиборидан миннатдор эканмиз, бу ғамхўрликлар мустақиллигимиз шарофати эканлигиндан беҳисоб шукроналар қилиб, Ватанимиз мустақиллигини янада мустаҳкамлашга ҳисса қўшишга тайёрмиз. Бизларга кўрсатилаётган эътибор учун раҳматлар айтими.

Саъдулло НАМЎЗОВ, Зайниддин САЙФУДИНОВ, Навоий вилояти фахрийлари

ХОТИРА УҒУНСА 60 ЗАЛ

Мен 1926 йили Тошкентда, оддий ишчи оила-сида туғилганман. Биз, уруш даври болалари, болалигимиз жуда эрта тарқ этган эдик. Халқимиз ҳали ўттизинчи йиллар қаҳатчилигидан қутулмай машъум иккинчи жаҳон уруши бошланиб кетди. Курол тутишга қурби етган эркакларнинг даярли ҳаммаси урушга сафарбар этилган, мен каби миллионлаб ўспиринлар ва аёллар, болалар, қарилар зиммасига фронт ортидаги машаққатли меҳнат юк-ланди. Урта мактабни тугатишга ҳам улгурмадик.

Урушнинг биринчи йили намат ишлаб чиқариш (тери-мўйна) заводини слесар шоғирди бўлиб ишга кирдим. Кейинчалик слесар бўлиб ишладим. Энди тушуншимча, уруш йиллари завод анча муҳим аҳами-ятга эга бўлган. Бу ерда аскарларимизнинг шинел ва пиймалари учун жундан махсус, ўза пишиқ, намат ишлаб чиқарилар эди. Урушнинг охири кўрин-мас, маҳсулотга талаб кун сайин ошиб борарди. Ишчи кучи эса кам, фронтга тезроқ ва кўпроқ маҳсулот етказиб бериш учун кўнига ўн икки соат-лаб ишлардик. Меҳнат оғир, шароит ундан ҳам оғир. Ҳаммасидан оғир, кўнора кимидир яқин қи-сқисидан жудо бўлгани ҳақида қоракат олар эди... Лекин ҳеч ким галабадан умидини узмади. Не-не ўлонларини жангтохта жўнатган халқимиз тек тур-мади. Туну кун меҳнат қилди. Шу тариқа галабага улкан ҳисса қўшди.

Уруш тугаб, элга ҳаловат қайтгандай бўлди. Лекин буни ҳаққий ҳаловат деб бўлмас, йўқ-тишлар, айрилиқлар беҳисоб, кўпнинг кўзи ҳамон йўлларда эди.

Урушдан сўнг мактабни тугатдим. Терговчиликка ихлосим баянда эди, ҳужжатунослик институ-тида ўқудим. Йўлланма билан Фаргона вилоятига жўнатишган 1953 йилдан ҳаётим прокуратура билан боғланди. Шуни ҳам айтиб ўтишим керак, у

пайтларда прокуратура ходимлари жуда ҳам оғир шароитларда ишлашар эди. Эҳтимол, бугунги ёш-лар тасаввур қила олишмас, лекин бу ҳақиқат. Лойсувоқ бинолар, яроқсиз жикозлар ҳақида га-пирмасам ҳам бўлади. Айниқса, транспорт маса-ласи оғир эди. Воқеа жойига топилса отда, бўлма-са пийёда борар эдик. Ана шундай даврда устозлар менда касбимга меҳр ва садоқат туйғуларини уй-ғотишган. Айниқса, ўша пайти Қува туман проку-ратури бўлиб ишлаган Холматжон Раҳимов, Фар-гона вилоят прокурорининг

Хотираларни бошқаларга сўзлаб бериш-да икки яхши жиҳат бор: биринчидан, бу ҳаётий ҳикоялар эсларга сабоқ бўлса, ик-кинчидан, кўча қўлаётган иссон хар сафар ўтмишини хотирлаганда ўзи учун ҳам янги ҳикматларни кашф этаверар экан.

ўринбосари Абдулҳай Аҳадовларининг сабоқлари ҳаётимда муҳим ўрин тугди. Мен устозларимдан бир умр миннатдоран, уларни ҳудо раҳматига олган бўлсин.

Қувда турт йил терговчи бўлиб ишлаганим-дан сўнг туманга прокурор этиб тайинландим. Кей-инроқ вилоят прокуратурасига, ундан сўнг Рес-публика прокуратурасининг милиция терговчи ус-тидан назорат бўлимига ишга қақирдим.

Тошкент шаҳрида Собир Раҳимов тумани таш-кил топлагч, мени унга прокурор этиб тайинлашди. Шу ерда 15 йил прокурор бўлиб ишладим ва бугун фахр билан айта оламаник, озми-кўпми, юртинг осоийишати учун ҳиссамни қўша олдим. Ҳамкас-ларим билан бирга анча-мунча ишлар қилишга улгурдик. Шундан саксонинчи йилларда респу-блика ҳукумати томонидан эътироф этилган ишлари-миз ҳақида эслаб ўтмасам бўлмас.

Энг аввал аҳил жамоани шакллантириб олдик. Ёш кадрлардан эътиборни аямасдик. Туман ҳудуди-ни тақсимлаб, уларга бириктирилган ходимлар зиммасига қонунлар тарғиботи ва қонунбузарлик-

ларнинг олдини олиш масъулиятини юклядик. Ҳар чоракда ҳудудлар бўйича кримноген аҳволни тах-лил этиб бордик. Қаерда қонунбузарлик кўп содир этилган бўлса, ўша ерда аҳоли ва меҳнат жамо-алари иштирокида ййгилиш ўтказиб, жиноятлар-нинг сабабини муҳокама қилар эдик. Бугунги кун-тили билан айтганда, жамоатчилик фикрини йўғ-тиб бордик. Матбуот билан ҳамкорликни яхши йўғ-тиб кўйдик. Буларнинг бари самарасини бера бошла-ди. Туманда жиноятчиликнинг қамайишига эриш-дик. Ҳа йилларда республика раҳбарияти бу таж-рибани мамлакат бўйича оммалашти-риш ҳақида алоҳида қарор қабул қилган эди. Бу ютуқларга ўша вақтлари туман про-куратурасида хизмат қилган Б.Пўлатов, М.Мирзаев, Б.Той-жонов, М.Солихов,

У.Иномжонов, С.Алиев, О.Алибев, М.Нигмоно-ва, А.Юнусов, Т.Назаровлар катта ҳисса қўшган-ини айтиб ўтишим лозим.

Узимга келсак, туман прокурори вазифасида ишлаб юрган кезларим адиля катта маслаҳатчиси даражасига эришдим. Прокуратура идораларидаги қиёқ йиллик камтарона меҳнатим давлат мукофот-ларига муносиб кўрилди. Истиқлол йилларида «Фа-шизм устидан қозонилган галабанинг 50 йилли-ги» ва «Шўҳрат» медалли билан мукофотланган-ман. Соҳа фахрийси сифатида ёш прокурорларга шундай демокчилик: бугун шу юрт, шу халқ ваки-лиман деган ҳар бир қишга Ватан раванқи йўли-да хизмат қилиш имкони берилган экан, бунинг кадрига етинг. Эл-юрт, давлат ва жамият учун виж-донан хизмат қилишдан улуг саодат йўқ.

Фурсатдан фойдаланиб, уруш ва меҳнат фах-рийларини, барча юртдошларимизни Хотира ва кадрлар кўни билан табриклияман.

Азиз МУҲАМЕДАЛИЕВ, Тошкент шаҳар прокуратура органлари фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилик маркази раиси

Аччиқ Ваширин Хотиралар

MALAKALI TERGOVDAN NAMUNALAR

Шошилич хабарномадан кўчирма: «2001 йил 13 май кунин Тошкент шаҳар Акмал Икромов тумани Х.Турсункулова кўчаси 2-уйда икки нафар шахсин жасади топилди. Ушбу фуқаролар уй эгаси Илҳом Матназаров ва унинг шаръий хотини Ҳамида Кўчқоровалар эканлиги аниқланди...»

Илҳом Холидани рашк қилишдек эски одатини хали ҳам ташламастди. Орага яна совуқчилик туша бошлагач, буни бартафат этиш мақсадида уларини сотиб, Дўм-бирободга кўчиб кетишди. Асраб олинган фарзанднинг суннат тўйига барча ёр-дўстлар ташриф бу-юрди. Тўй жуда файзли ўтди. Лекин кимларнингдир кутқуси билан яна оралари бузилди. Холида она-синикига араблаб кетиб қолди. Лекин турмуш ўртоғига тўхмат қили-наётганини англаб етган Илҳом уни излаб келди. Фарзандини

деб топди. Шу тариқа судма-суд югуришлар бошланди. Бу орада Илҳом асраб олинган фарзанди Шаҳзодни боғчадан олиб кетиб қола бошлади. Жанжал янада кучайди.

Асаблари таранглашган Холида тасодифан Икром деган киши билан танишиб қолади. Ҳасратини айтиб, эрини бир «кўрқитиб қўйиш»ни илтимос қилади. Икром дастлаб кўнмайди. Лекин савдо-пишгач, катта пул эвазига рози бўлади. Бу икки кимса олдиндан режа тузиб олишади.

2001 йил 13 май кунин эрталаб соат бешларда иккови Илҳом яшаётган уйга келишади. Эшик берк эди. Холида ўзидаги калит билан уни секин очди. Товуш ва ҳаракатларни эшитган Илҳом ич-каридан чиқди. Дастлаб Холида билан нотаниш эр-какнинг келиши унга галати туолади. Уртада жанжал чиққач, Илҳомнинг орақсиде турган Икром унинг боши-га теша билан

га осиб қўйишади, мақсадлари ҳуқуқ-тартибот ходимларини чағитиш эди. Ҳамма айбни Ҳамидага юклаш мақсадида, аввал у шаръий эри Илҳомни ўлдириб, сўнгра ўзини ўлдирган деган фикр тўғдиришга ҳаракат қиладилар.

Лекин уйда яна бир гувоҳ бор эди. Тил-забонсиз бу гўдак қаердан келиб қолди? Балки Ҳамида-нинг фарзандидир? Холиданнинг хаёлида ундан қутулиш режаси пишиб етила бошлади. Икки ёшлар чамасидеги бу болакайга раҳми келиб, уни ташқарига олиб чиқди. Йўлдан тасдиқ тўхтатиб, Мирзо Улугбек тумани «Луначарский» маззесига етиб келди. Каттагина бинонинг ҳовлисига икки аёлнинг яқинлашаётганлигини кўрди. Болани шу ерда қолдириб кетди. Иш битгач, кечқурун Икромни «рози» қилди. 500 доллар-ни Икром кам деб ҳисоблади. Чунки улар 2000 долларга келиш-ган эдилар. Лекин Холида қолга-нини кейин беришини айтиб кўндирди. Шу тахлит яширин мақ-сад амалга ошди. Уйнинг бир қисми, «Тико» машинасини ме-рос сифатида эгаллаган Холида бойиб кетди. Иккала мулк жами 7.500.000 сўмга баҳоланди. Тез орада у «Тико»ни сотиб юборди.

маҳлиё эди. Тез орада тўйлари ҳам бўлди. Илҳомнинг ота юрти Хоразмга кўчиб кетиш ҳақидаги хаёллари саробга айланди. Бу ёш оилага Холиданнинг онаси ёрдам қўлини чўзди. Улар «Алгоритм» даҳасидан совға қилан-ган уч хонали уйда яшай бошладилар. Лекин тақдир экан, ўрталари-да фарзанд бўлмади. Шу тўфайли улар бироз «ажрашиб» ҳам олиш-ди. Лекин кўнгилларидаги муҳаб-батнинг кудрати билан олти ойдан сўнг яна топишдилар. Совуқчилик унутилди. Биргалликда тижорат мақ-садида Туркия, Россия, БААга кат-най бошладилар. Ўз уйида видео-студия очиб, кассета чиқариб сота бошлашди. 1997 йили фарзанд асраб олишди. Жажжи чакалоқ-нинг хархашаси, эрқаланишлари, атак-чечак юришлари оила ҳаёти-га қувонч бағишлади. Лекин гумон иймондан айиради деганларидек,

Олиб борилаётган тергов дастлаб натижа беравермади. Лекин ишга Холида Ярбаевнинг жалб қилиниши жиноятнинг фош этилишини тезлаштирди. Бу аёлнинг ўзини галати тутиши, психологик-криминалистик текши-рувларнинг эриб бўлмас далил-лар йиғилишига олиб келди. Айбни бўйинга олган Холида жиноий шеригининг кимлигини айтиб қўйди. Икром Мухторов кўлга олинди, ишга жалб қилинди. 2005 йил 24 январь-да жиноят ишлари бўйича Тошкент шаҳар судининг ҳукмига биноан И.Мухторов ЖКнинг тегишли мод-далари бўйича айбдор деб топил-ди. Унга нисбатан ўлим жазоси белгиланди. Х.Ярбаева 15 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Жиноятга жазо муҳаррар. Лекин ҳалок бўлганларни ҳаётга қай-таришининг иложи йўк...
Улугбек АНВАРОВ,
Тошкент шаҳар
прокуратурасининг алоҳида
муҳим ишлар бўйича терговчиси.
Абдурахмон МУСТАФОҚУЛОВ,
«Ниқуқ» мухбири

ЛИҚОВАТ ВА ЈАЗО

Ҳуқуқ-тартибот органларининг қидирув-лари ҳадеганда натижа беравермагач, жи-ноят негизини оила ичидан қидиришга қарор қилинди. Гумонларга элтүвчи фақатгина бир йўл ойдинлашгандек эди. Бу ҳам бўлса мар-ҳумнинг жазманлари кўплиги. Улардан бири Нўқраҳон Исомова Тошнйё «акаси» билан 1996 йили пахта тозалаш заводида топиш-ган. Ҳамкабларнинг «ошик-маъшук»лиги шу даражага етган-ки, Тошнйё Нўқраҳонни «айш»-учун тўғридан-тўғри уйига бошлаб келишдан ҳам тап тортмаган. Рафиқаси Кунсулув ҳамда болаларининг олдидаги бадқилиқликлар оқибати оила бошлигини сираям қизқитир-маган. Тошнйёнинг бундай қилиқларини Нўқраҳон шундай эслайди: «Тошнйё аканнинг уйида тунаб қолардим. Шунанга пайтда Кунсу-лув «уйда жанжал кўтармасангиз, мен билан болаларга қон берсангиз, Нўқраҳон билан юришингизга розиман» деб унга зорланиб айтганига гувоҳман. Бир кунин Кунсулувни олдимга бошлаб келганда икковлари қаттиқ жанжаллашиб қолишди. Тошнйё хотинини қаттиқ калтаклаб, жаҳл устида «икковингни ҳам ташлаб бошгага уйланаман» деб бақир-гач, уйдан чиқиб кетди».

сентябрда танишдик. Шу захотиёк никоҳ ўқитганмиз. Уйга келиб-кешиб турар, унинг аёли бир неча бор келиб, тўпалон қилиб ҳам кетган. Тошнйё ҳам мен билан яшашни ваъда қилган эди. Кейин эса йўқолиб қолганини эшитдим.
Тергов-суриштирув жараёни давом
Хиднаманнинг қонли оғзадари
этарди. Фарзандларинг кўрсатмалари ко-са тагида нимкоса борлигига ишорат бераёт-гандек. Кичик ўғил Уткиржоннинг кўрсатма-ларига эътибор берайлик:
— Уйимизда доим уруш-жанжал бўларди. Бизлар ҳам у киши келганда ўрқиб, зир қақшаб турардик. Чунки ёмон уярдилик. Ҳа-то-то акам Фазлидинга «ўзингни осл!» деб арқон ҳам тутқазаганлар.
Тўнғич ўғил Фазлидин эса босиқлик бил-ан барча масалага шундай ойдинлик кири-тиб қўяқолди: — Укам Уткир билан ухлаб ётган эдик. Милтиқнинг овозидан кўрқиб, уйғониб кетдим. Югуриб ҳовлига чиқсам, онам боши-ни чангаллаганча ўғилга ўтирибди. Нима

Найманча қишлоғилик Тошнйё йўқолиб қолибди, деган миш-миш нафақат қишлоқ, балки туманда ҳам жуда тез тарқалди. Тошнйёнинг фарзандлари бу сафар ҳам оталари 10-15 кундан сўнг қайтиши-ни ўзларича қаромат қилишди. Сабаби енгил-елли ҳаётга ўрганган ота авваллари ҳам тез-тез «йўқо-либ» қоларди. Лекин бу галгиси...

аитди ва мажбурлашга ўтди. Кўнмаган эдим, «Сени ўлдирмасам, «бошим очилмас экан», деб ётқизиб, тепа бошлади. Бу туришда ўлиб қолиш ҳеч гап эмасди. Қандай туриб, деворда-ги милтиққа тармаганимни билмайман. Ле-кин, болаларим ҳақи-хурмати, менинг эримга нисбатан ҳусуматим йўқ эди.
Кунсулув Мўхаммадиева милиция ходим-ларини эрини чўқтириб юборган кўл томон бошлаб борди ва бироз енгил тортангек, қўлларини узатиб, кишан солишларини илти-мос қилди.
Ҳозирда темир панжара ортида, жигаргў-шалардан айрилиқда кун санаётган Кунсу-лувнинг кўнлидан нималар кечаётгани бизга қоронғу. Аммо, шу нарсга аёниқ, аёл ишончи-ни суиистеъмоқ қилиб, муҳаббатини оёқости этган одам учун, менинг назаримда Аллоҳ-нинг атаган ўз қисмати тайин.
Фахридин ЖУМАЕВ,
Пастдарғон туман прокурори

Кунсулувнинг қидирув-лари ҳадеганда натижа беравермагач, жи-ноят негизини оила ичидан қидиришга қарор қилинди. Гумонларга элтүвчи фақатгина бир йўл ойдинлашгандек эди. Бу ҳам бўлса мар-ҳумнинг жазманлари кўплиги. Улардан бири Нўқраҳон Исомова Тошнйё «акаси» билан 1996 йили пахта тозалаш заводида топиш-ган. Ҳамкабларнинг «ошик-маъшук»лиги шу даражага етган-ки, Тошнйё Нўқраҳонни «айш»-учун тўғридан-тўғри уйига бошлаб келишдан ҳам тап тортмаган. Рафиқаси Кунсулув ҳамда болаларининг олдидаги бадқилиқликлар оқибати оила бошлигини сираям қизқитир-маган. Тошнйёнинг бундай қилиқларини Нўқраҳон шундай эслайди: «Тошнйё аканнинг уйида тунаб қолардим. Шунанга пайтда Кунсу-лув «уйда жанжал кўтармасангиз, мен билан болаларга қон берсангиз, Нўқраҳон билан юришингизга розиман» деб унга зорланиб айтганига гувоҳман. Бир кунин Кунсулувни олдимга бошлаб келганда икковлари қаттиқ жанжаллашиб қолишди. Тошнйё хотинини қаттиқ калтаклаб, жаҳл устида «икковингни ҳам ташлаб бошгага уйланаман» деб бақир-гач, уйдан чиқиб кетди».

Ўзбекистон касабга уюшмалари федерацияси кенгаши қошидаги курортлар бошқармаси

Юрдошларимизни Хотира ва қадрлаш куни билан табриклаб, республикамизнинг ноёб табиий иқлими, маъданли сувлари ва барча даволаш омилларига эга бўлган санаторий ҳамда курорт муассасаларига таклиф этади

Касаба уюшма ташкилотларига йўлланмалар қўшимча тўловларсиз ўз нархида сотилади. Шу билан бирга курортлар бошқармаси Ўзбекистон ҳудудида жойлашган барча санаторий ва дам олиш масканларига, шунингдек, ҳамдўстлик мамлакатлари курортларига йўлланмалар олишингизда ёрдам беради. Йўлланмаларни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан олишингиз мумкин.

Корақалпоғистон Республикасида:
«ГУЛПАРШИН» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир тизими, таянч-ҳаракат, ҳазм аъзолари, асаб тизими, гинекологик касалликлар.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

Самарқанд вилоятида:
«АБУ АЛИ ИБН СИНО» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Қон айланиш, таянч-ҳаракат аъзолари, катталар ва болалар асаб тизими касалликлари.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

«АЙДОС ҚАЛА» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир тизими, таянч-ҳаракат, ҳазм аъзолари, асаб тизими, гинекологик ва тери касалликлари.

Андижон вилоятида:
МЧЖ «МАРҲАМАТ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир, асаб ва сурункали тери касалликлари.

Тошкент шаҳрида
ОАЖ «Турон» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир, асаб тизими, гинекологик ва андрологик касалликлар.

Бухоро шаҳрида:
«СИТОРАИ МОҲИ ХОСА» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Буйрак касалликлари (ёз фаслида), таянч-ҳаракат ва асаб тизими, ҳазм аъзолари ва андрологик касалликлар

ОАЖ «ЧИНОБОД» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Ҳазм аъзолари, қандли диабет ва гинекологик касалликлар

Жиззах вилоятида:
«ЗОМИН» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Нафас аъзолари (сил касалликларидан ташқари) ва асаб тизими касалликлари

Хоразм вилоятида
«ХОНКА» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Ҳазм аъзолари, қандли диабет ва гинекологик касалликлар

Фарғона вилоятида:
МЧЖ «ЧИМЕН» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Қон айланиш, таянч аъзолари, асаб тизими, гинекологик ва андрологик касалликлар.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

Тошкент вилоятида:
«БОТАНИКА» санаторийсига Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир, асаб (марказий ва периферик) тизими ва ҳазм аъзолари касалликлари, асаб тизими, гинекологик ва тери касалликлари.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

Қашқадарё вилоятида:
«КАШҚАДАРЁ СОХИЛИ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак қон-томир, асаб тизими, таянч-ҳаракат ва ҳазм аъзолари, гинекологик ва андрологик касалликлар.

«БЎСТОН» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак-қон томир, асаб тизими, гинекологик ва андрологик касалликлар.

МЧЖ «МИРОКИ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Асаб (марказий ва периферик) тизими ва қон айланиш аъзолари касалликлари.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

«УМИД ГУЛШАНИ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
гинекологик ва андрологик касалликлар.

Наманган вилоятида:
МЧЖ «ЧОРТОҚ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Қон айланиш, таянч-ҳаракат, ҳазм аъзолари, асаб тизими, гинекологик ва тери касалликлари.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

«ОҚТОШ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Қон айланиш, таянч-ҳаракат аъзолари, катталар ва болалар асаб тизими касалликлари.
Махсус йўлланма бўйича она ёки ота 4 ёшдан 14 ёшгача бўлган бир фарзанди билан даволаниши мумкин.

МЧЖ «КОСОНСОЙ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Юрак қон-томир, таянч-ҳаракат, ҳазм аъзолари ва асаб тизими касалликлари

МЧЖ «НИХОЛ» санаторийсига
Даволаниш учун кўрсатма:
Таянч-ҳаракат, ҳазм аъзолари ва асаб тизими, ўт пуфаги ва буйрак тош касалликлари

**Даволаниш муддати — 18 кун
БИЗНИНГ ЙЎЛЛАНМАЛАРИМИЗ МАРКАЗИЙ
ОСИЕДАГИ ЭНГ АРЗОН ЙЎЛЛАНМАЛАРДИР!**

Манзилимиз:
Тошкент шаҳри, Бухоро кўчаси 24-уй. Мурожаат учун телефонлар: 56-85-68, 56-70-97

2005-YIL — SIHAT-SALOMATLIK YILI

Ўтган йилнинг 18 июни — 13 июл кунлари Ливиянинг Триполи шаҳрида дунёнинг 56 мамлакатидан келган 128 нафар гроссмейстер иштирокида шахмат тожи учун бўлган мусобақанинг финалида англиялик Майкл Адамсни мағлубиятга учратиб, ҳамюртимиз Рустам Қосимжонов жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритганида унга қўшилиб қувонмаган ўзбек қолмаган бўлса керак. Рустамнинг бу ютуғи биз учун тарихий аҳамиятга эга. Негаки, Жаҳон шахмат Федерацияси ассоциацияси (ФИДЕ) шафелигида бу унвон учун юз йилдан буён мусобақа ўтказиб келинаётган бўлса, шу пайтгача атиги 16 киши бу бахтга мушарраф бўлган, эътиборга молик жиҳати, уларнинг барчаси бор-йўғи олти-етти халқ вакиллари эди. Энди улар қаторида ўзбек халқининг ҳам номи бор.

Тафраккур баҳслари

— яқуний босқичда қатнашиш ҳужжани қўлга киритади, иккинчидан, финалда ютиш ёки ютқазилишдан қатъи назар, камиди иккинчи даражада мукофотни нақд қилади. Бу ўйинга янада кескинлик бахш этувчи омил. Аммо, яна бир омил борки, «ютказган тақдиримда ҳам 3-ўрин учун бўладиган ўйинда қатнашман-ку» деган фикр шахматчининг жанговар кайфиятига салбий таъсир этиши мумкин.

Нима бўлганда ҳам 7 май куни Бош прокуратуранинг спорт-соғломлаштириш марказида У.Сайфиддинов ва З.Эшимов, Х.Мухаммедов ва

қармаси бошлиғи Мирзохид Обидовлар топширишди.

Мусобақани кузата туриб, иштирокчи — Бухоро вилоят прокуратурасининг алоҳида муҳим ишлар бўйича терговчиси Раҳмон Файзиев билан суҳбатлашганимизда у киши бундай турнирнинг ташкил этилгани аниқ мудоаа бўлганини таъкидлаб, унинг ҳар йили анъанавий тарзда ўтказилиши тарафдорлигини, асосийси, бухоролик ёшлар ўртасида шахмат тарғибига уллуғлини қўшмоқчилигини билдирди. Дарҳақиқат, шахмат ақлини пешлайди, тафаккурни чархлайди.

М.Мамараҳимов ўртасида бўлиб ўтган ярим финал ўйинлари унчалик узоқ давом этмади. Бош прокуратура ва Андижон вилоят прокуратураси вакиллари финалда ўйнаш ҳужжани қўлга киритдилар.

3-ўрин учун З.Эшимов ва М.Мамараҳимов ўртасида ўтказилган ўйинда наманганлик шахматчининг қўли баланд келди.

Финалда оқ доналар билан ўйна-

Прокуратура ходимлари бу қадимий ўйинга қизиқса, ўзлари ҳам ёшлар ўртасида шахмат бўйича мусобақалар ўтказишса, уларнинг буш вақти мазмунли ўтишига, демакки, ҳар хил ҳужужбарликларнинг олдини олишга, фарзандларимиз орасидан жаҳон чемпиони Рустам Қосимжоновнинг издошлари етишиб чиқишига катта ҳисса қўшган бўлар эдилар.

ган У.Сайфиддинов иштирокидаги кичик устунлики баҳсининг охиригача сақлаб қолди. Тахтадаги вазиятни обдон таҳлил қилган Х.Мухаммедов мағлубиятини тан олди ва У.Сайфиддиновни биринчи бўлиб галаба билан табриқлади.

Ҳалиларга Республика Бош прокуратурасининг 1-, 2- ва 3-даражали диплом ва кубокларини Бош прокурор ўринбосари Баҳодир Тойқонов, мусобақа ташкили кўмитаси раиси — Бош прокуратура ҳузуридаги СВОЖҚК департаменти бошлигининг ўринбосари Саидқабар Рўзиёев ва Бош прокуратура кадрлар бош-

қуридаги турнир давомида унинг иштирокчилари, томошабинлари кўнглида шундай эзгу ниятлар туғилган бўлса ажаб эмас.

Ҳасан НИШОНОВ, «Нидиқ» муҳбири

Суратларда: Республика Бош прокуратураси бўлим прокурори У.Сайфиддинов ва Андижон вилоят прокуратураси бўлим прокурори Х.Мухаммедов турнир финалида дона суришмоқда. Турнир галиблари (чапдан ўнгага) М.Мамараҳимов (3-ўрин), У.Сайфиддинов (1-ўрин) ва Х.Мухаммедов (2-ўрин).

В.МИСИН олдан суратлар.

FUTBOL

Прокуратура стадионида...

Хоразм вилоят прокуратураси ёшлар муаммолари билан шуғулланувчи ташкилотлар билан ҳамкорликда қатор тадбирларни амалга ошириб келмоқда. Аини кунларда вилоят прокуратурасининг ташаббуси билан вояга етмаганлар ўртасида «Камолот» кубоғи учун мини-футбол бўйича мусобақалар давом этапти. Яқинда беллашувнинг шахар, туман босқичлари ниҳоясига етди. Урганчдаги мусобақада шаҳарнинг 27 жамоаси ўзаро куч синашди. 1-ўрин вилоят марказидаги 19-мактабга, 2-ўрин 17-мактабга, 3-ўрин эса 16-мактаб жамоасига насиб этди.

Турнирнинг биринчи босқичи яқунларига бағишланган анжуманда галибларга ҳомийларнинг қимматбахо совғалари тўхфа қилинди.

— Прокуратура идораларининг ёшлар масаласига жиддий эътибор қаратаётгани ишмиизнинг самарали бўлишига омил бўлмоқда, — дейди биз билан суҳбатда «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Хоразм вилоят кеңашни ҳомийлигидаги болалар ташкилоти раҳбари Зумрад Матчоновна. — Негаки, ёшларнинг буш вақтини турли беллашувлар ва анжуманлар билан мазмунли ўтказишни фақат камолотчилар зиммасига юклаб қўйиш мумкин эмаслигини бугунги кунда жамоатчилик яхши англаб етган. Шу боси ҳар кунги ишмииз прокуратура ходимлари билан ҳамкорликда бошланади десам муболага қўлмайман.

Мусобақанинг финал босқичи вилоят прокуратурасининг яшил майдонида ўтказилиши режалаштирилмоқда.

Файзулла ХУДОЙБЕРГАНОВ, Хоразм вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

НАҲЙҲА

Жобир Жўраевнинг қарашни Кимсан Ўсаровни ўсал қилди.
— Ҳа, ҳўжайин, шохингиз чиқиб қолдимми?
— деди Жобир Жўраев уни койган бўлиб.
— Кеча мажлисда кўрнимиздинг!
— Нега? Ўтирган эдим-ку, — деди Ўсаров бамайлихотир.
— Қаерда ўтирган эдинг?
— Сизнинг ўнг қўл томонингизда.
— Ўнг томонимда яна кимлар ўтирган эди?
— Жиянбоев, Ҳикматов, Гулов, Пистаев, яқкаю яғонангиз Дўрсагул Дўланова, кейин Мирқулов ва мен. Чап қўл томонингизда ўтирганларни ҳам санаб ўтайми?
— Кераги йўқ. Нахотки сени кўрмай қолган бўлсам!
— Нега ундай дейсиз, Жобир Жонмуродович, битта мени деб муборак кўзингизни айбламач. Бургут кўрналмақчин нукталарни ҳам кўра оласиз-ку!
— Гапни олиб қўйма, ҳўжайин! Қани айт-чи, мажлисда нима гаплар бўлди?
— Салом-алик йўқ, «Хўжайинлар, сенларнинг кўлингдан аризаларингиз олишим керак

эди аллақачон!» дедингиз. Ҳаммамиз писиб ўтирганимиздан фойдаланиб, ҳузур қилиб сўзингиз. Яғонангиз Дўрсагулдан бўлмаганда бошқача гаплар ҳам қилишингизни таъкидладингиз.
— Кейин-чи?
— Жиянбоев тайёрлаган ҳисоботини ўқиб

эшитти-раётганимизда, нутқининг белидан тепдин-гиз. «Асосий муаммо нимада?» деб лўқма ташладингиз. Бечора ҳар доимғидай гапини йўқотиб, бўзариб тураверди. Сиз эса яна бизларни «бир тийин»га чиқариб, гапни энергияга обориб тақаддингиз. Кейин ҳисоб бўлимидаги Патқуллани саваломқочи бўлдингиз. Йўқ, ҳар доимғидек у саволингизга жавоб топиб берди. Унинг аламини Абдулладан олдингиз. У камга-да, бошини оспитириб тураверди. Унинг ҳам энергиясини тамом қилдингиз.
— Ҳамма гап шуми?

— Бу гаплар дастлабки соатда бўлди. Ўринбосарингиз Сўфиев кўнглингизни кўтармоқчи бўлиб, бир ялтқокдан эди, «ҳаммасига аслида сен айбдорсан» деб, қариб ярим соат уни эмас, яна бизларни савалонгиз. Хайрият, шу яғонангиз Дўрсагул бор, бўлмаса сўкиш борасида қуёшондан чиқиб кетасиз-эй.

— Сенлар ўша Дўрсагулга раҳмат дейишларинг керак!
— Ҳалиям раҳмат деб келаяпмиз.
— Унга раҳмат деганларинг яхши-я, лекин мажлисда бўлганингни ҳеч ишонгим келмапти-да!
— Давом этайми? Шу орада битта сизга тугатиб, бироз «добрий» бўлдингиз. «Сенларга ҳам қийин. Бу ишга ҳамма ҳам чндай олмайд» деб бизларни алқадингиз. Ширин сўзларингиздан эриб кетиб, у бўлимдан-бу бўлимга улқотириб юрадиганингиз — Юсуф Икромович сизга илтифот кўрсатмоқчи бўлган эди, яна

жинингиз кўзиб кетди.
— Жиним кўзиб, яна сўқиндимми?
— Сўқинишларингизга кўзикиб кетганми... Сўқмай қўйсангиз ўзимиз сўраб оламиз-ку. Ўзингиз ҳам қўзқисиз-да, Жобир Жонмуродович! Мажлиснинг бошида айбганнингизга мажлис охирида қарши чиқиб турасиз. Қайси гапингизга ишонини билмай қолади киши.
— Сенларнинг ақлинг нимага етудей ўзи? Мен аҳмоқ, сенларни ушлаб турганимга раҳмат десаларинг-чи. Сенларни аллақачон алмаштиришим керак эди! Ҳеч қорға ярамай-санлар! Ҳе, сенларни...
— Жобир Жонмуродович, бир марта гап эшитмай деб мажлисга кирмагандим. Барибир насибамдан қотиб қўтулолмайман.
— Мажлисда битта пластиканки айлантирсам-да, ким бор-ким йўқлигини кўнглим сезади.
— Жобир Жонмуродович, сизнинг уришганингиз ун оши, сўқинингиз сўқ оши. Айлиниб ҳам, ўргилиб ҳам ичамиз. Алоҳида бир сўқинг!..

Илҳом ЗОЙИР

HUQUQ
yuridik gazeta
Ta'asischi:
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir:
Abdulloliq ABDURAZZOQOV
Tahrir hay'ati:
Bahriiddin VALIYEV, Abdualhalim XOLMAHMATOV, Pirmiqol QODIROV, Jahongir SHAROFBOYEV (Bosh muharrir o'rinbosari vazifasini bajaruvchi), G'afurjon ALIMOV (mas'ul kotib vazifasini bajaruvchi), Lola SHOMURODOVA, Muxtor SHODMONOV

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66.
Telefon: 133-82-34, 133-64-72.
E-mail: Info@huquq.uz.
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalariга qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ» dan olinganligi ko'rsatiliishi shart. Tijorat ahmiyatiga molik materiallar ** belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma G — 62. 16765 nusxada chop etiladi. Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahilalandi. «HUQUQ» original maketi. Navbatchi muharrir: D. ESHMURODOV. Musahifi: A. MUSTAFOYEVA. Sahifafovchi: X. HAMIDOV.
Gazeta «Sharq» NMK bosmaxonasida ofset usulida chop etiladi. Korxonani manzili: Toshkent shahar, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta haftaning chorshanba kunlari chiqadi.
Sotuvda erkin narxda